

УКРАЇНСЬКИЙ ІНСТИТУТ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПАМ'ЯТІ

вул. Липська, 16, м. Київ, 01021, тел. (044) 253-15-63, факс (044) 254-05-85,
e-mail: uinp@memory.gov.ua, web: <http://www.memory.gov.ua>, код ЄДРПОУ 39389301

№ _____
На № _____ від _____

Синельниківська міська рада
info@sinmr.dp.gov.ua

Український інститут національної пам'яті в межах компетенції розглянув лист Синельниківської міської ради від 20.03.2026 № 01-18-1646/0/2-26 щодо пам'яток Другої світової війни та надає свої рекомендації (додається).

Закон України «Про увічнення перемоги над нацизмом у Другій світовій війні 1939-1945 років» встановлює шанобливе ставлення до пам'яті про перемогу над нацизмом у Другій світовій війні 1939-1945 років, про ветеранів війни, учасників українського визвольного руху та жертв нацизму священним обов'язком держави та громадян України

Водночас, відповідно до пп. «в» п. 4 частини першої ст. 1 Закону України «Про засудження комуністичного та націонал-соціалістичного (нацистського) тоталітарних режимів в Україні та заборону пропаганди їхньої символіки», до символіки комуністичного тоталітарного режиму віднесено, зокрема, прапори, символи, зображення або інша атрибутика, в яких відтворюється поєднання серпа та молота, серпа, молота та п'ятикутної зірки, плуга (рала), молота та п'ятикутної зірки.

Відповідно до підпункту «а» пункту 4 частини першої статті 2 Закону України «Про засудження та заборону пропаганди російської імперської політики в Україні і деколонізацію топонімії» (далі – Закон), до символіки російської імперської політики віднесено будь-яке зображення державних прапорів, гербів та інших символів Російського царства (Московського царства), Російської імперії, Російської республіки, Російської держави, Російської Соціалістичної Федеративної Радянської Республіки, Російської Радянської Федеративної Соціалістичної Республіки, Союзу Радянських Соціалістичних Республік, Російської Федерації.

Також Інститут підтримує відхід від радянської практики масово розташовувати в центральних частинах міст поховання, які слугують ідеологічній меті, перетворюючи парки, сквери та рекреаційні зони на некрополі.

Крім того такі об'єкти зазвичай засновані після завершення Другої світової війни шляхом перепоховання на території населеного пункту останків з

Документ СЕД АСКОД, УКРАЇНСЬКИЙ ІНСТИТУТ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПАМ'ЯТІ
№ 1141/2.2-08-26 від 14.04.2026
Сертифікат 5E984D526F82F38F04000004AA7D40167B76F06
Підписувач АЛФЬОРОВ ОЛЕКСАНДР АНАТОЛІЙОВИЧ
Дійсний з 03.07.2025 16:24:54 по 03.07.2026 23:59:59

метою пропаганди комуністичного тоталітарного режиму і, таким чином, безпосередньо не пов'язані з опором і вигнанням нацистських окупантів.

До того ж необхідно враховувати, що, як засвідчує сучасна практика ексгумаційних робіт на подібних об'єктах, достовірність власне перезахоронення останків може виявитись сумнівною. Доцільним вбачається після проведення досліджень у разі наявності поховань перенести їх на територію кладовища, де вони перебуватимуть під охороною відповідно до Закону України «Про поховання та похоронну справу».

Відповідно до п. 4 статті 5 Закону України «Про засудження та заборону пропаганди російської імперської політики в Україні і деколонізацію топонімії» за рішенням сільської, селищної, міської ради, військової адміністрації населеного пункту (населених пунктів), військово-цивільної адміністрації населеного пункту (населених пунктів) пам'ятник, пам'ятний знак, що символізує російську імперську політику, розташований на території місць почесного поховання за межами кладовища, демонтується (переноситься) з публічного простору. У такому разі сільська, селищна, міська рада, військова адміністрація населеного пункту (населених пунктів), військово-цивільна адміністрація населеного пункту (населених пунктів), на території якого розміщено відповідне місце почесного поховання за межами кладовища, визначає підрозділ, відповідальний за організацію перепоховання відповідно до закону, демонтажу (перенесення) з публічного простору.

Відповідно до статті 4 Закону України «Про увічнення перемоги над нацизмом у Другій світовій війні 1939-1945 років» написи на пам'ятниках, пам'ятних знаках, інших об'єктах місць пам'яті Другої світової війни 1939-1945 років виконуються державною мовою. Такі написи можуть дублюватися іншими мовами, при цьому напис іншою мовою не може бути більшим за обсягом, розміром та шрифтом, ніж напис державною мовою. Написи іншою мовою розміщуються нижче або праворуч від напису державною мовою. Інформація для загального ознайомлення, інша інформація про місця пам'яті Другої світової війни 1939-1945 років та їх окремі об'єкти надається та розміщується з урахуванням вимог Закону України «Про забезпечення функціонування української мови як державної».

На пам'ятниках, пам'ятних знаках, інших об'єктах місць пам'яті Другої світової війни 1939-1945 років забороняється розміщення:

символіки комуністичного тоталітарного режиму, націонал-соціалістичного (нацистського) тоталітарного режиму;

символіки російської імперської політики;

зображень георгіївської (гвардійської) стрічки, зображень або копій прапора Перемоги, бойових прапорів (знамен), емблем, іншої символіки радянських органів державної безпеки, репресивних органів комуністичного тоталітарного режиму 1917-1991 років;

зображень державних нагород, інших відзнак СРСР, союзних або автономних радянських республік у складі СРСР або елементів таких державних нагород чи відзнак;

напису «Велика Вітчизняна війна» або похідних від нього, дати початку та дати закінчення Великої Вітчизняної війни;

написів або зображень, пов'язаних із пропагандою комуністичного тоталітарного режиму, націонал-соціалістичного (нацистського) тоталітарного режиму, російського нацистського тоталітарного режиму, пропагандою російської імперської політики;

назв населених пунктів, розташованих на території держави, визнаної Верховною Радою України державою-агресором або державою-окупантом, яким присвоєно звання «місто-герой»;

назв населених пунктів, розташованих на території держави, визнаної Верховною Радою України державою-агресором або державою-окупантом, яким присвоєно звання «місто військової слави».

Відповідно до п. 4 статті 5 Закону України «Про засудження та заборону пропаганди російської імперської політики в Україні і деколонізацію топонімії» за рішенням сільської, селищної, міської ради, військової адміністрації населеного пункту (населених пунктів), військово-цивільної адміністрації населеного пункту (населених пунктів) пам'ятник, пам'ятний знак, що символізує російську імперську політику, розташований на території місць почесного поховання за межами кладовища, демонтується (переноситься) з публічного простору. У такому разі сільська, селищна, міська рада, військова адміністрація населеного пункту (населених пунктів), військово-цивільна адміністрація населеного пункту (населених пунктів), на території якого розміщено відповідне місце почесного поховання за межами кладовища, визначає підрозділ, відповідальний за організацію перепоховання відповідно до закону, демонтажу (перенесення) з публічного простору.

Також потрібно враховувати, що значна частина об'єктів не відповідає критеріям пам'яток за видом історичні, встановленим частиною другою пункту 2 статті 2 Закону України «Про охорону культурної спадщини». У зв'язку із цим не рекомендується до занесення до Реєстру у зв'язку із відсутністю предмета охорони.

Додаток: згадане на 8 арк.

Голова

Олександр АЛФЬОРОВ

Юрій Приходнюк(098) 317 17 57

Документ СЕД АСКОД, УКРАЇНСЬКИЙ ІНСТИТУТ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПАМ'ЯТІ
№ 1141/2.2-08-26 від 14.04.2026
Сертифікат 5E984D526F82F38F04000004AA7D40167B76F06
Підписувач АЛФЬОРОВ ОЛЕКСАНДР АНАТОЛІЙОВИЧ
Дійсний з 03.07.2025 16:24:54 по 03.07.2026 23:59:59

Перелік пам'яток історії розташованих на території міста Синельникове

№ з/п	Назва пам'ятки	Місце розташування	Вид/Категорія пам'ятки	Дата (епоха), до якої відноситься пам'ятка	Номер та дата документу про взяття під державну охорону	Охор. номер	Фото пам'ятки	Висновок Українського інституту національної пам'яті
1	Пам'ятний знак в честь 25-ї гвардійської та 333-ї стрілецької дивізій	вул. Каштанова, 15	Пам'ятка історії місцевого значення	1939-1945	Рішення Дніпропетровського облвиконкому від 12.01.1978 р. № 25	1892	 <p>Меморіальна дошка з текстом російською мовою «25 сентября 1943 года 25 гвардейской и 333 стрелковыми дивизиями г. Синельниково освобожден от немецко-фашистских захватчиков. Приказом Верховного главнокомандующего им присвоено наименование «Синельниковских»»</p>	Об'єкт не відповідає критеріям пам'яток за видом історичні, встановленим частиною другою пункту 2 статті 2 Закону України «Про охорону культурної спадщини». У зв'язку із цим рекомендується до вилучення з Реєстру у зв'язку із відсутністю предмета охорони.

2	Пам'ятник комсомольцям - підпільникам	вул. Садова біля вокзалу	Пам'ятка історії місцевого значення	1939-1945	Рішення Дніпропетровського облвиконкому від 08.08.1970 р. № 618	988	 <p data-bbox="1346 1161 1839 1300">- зірка на верхівці обеліску - текст накладними літерами «Комсомольцям-підпільникам Синельниківщини 1941-1945»</p>	Об'єкт не відповідає критеріям пам'яток за видом історичні, встановленим частиною другою пункту 2 статті 2 Закону України «Про охорону культурної спадщини». У зв'язку із цим рекомендується до вилучення з Реєстру у зв'язку із відсутністю предмета охорони.
---	---------------------------------------	--------------------------	-------------------------------------	-----------	---	-----	---	--

3	Пам'ятник робітникам локомотивного депо станції Синельникове, які загинули в роки громадянської і Великої Вітчизняної воєн	Вул.Гоголя,19	Пам'ятка історії місцевого значення	1918-1924 1943-1945	Рішення Дніпропетровського облвиконкому від 08.09.1970 р. № 618	989	 <p>Елементи пам'ятки: металеве вістря на постаменті</p>	Об'єкт не відповідає критеріям пам'яток за видом історичні, встановленим частиною другою пункту 2 статті 2 Закону України «Про охорону культурної спадщини». У зв'язку із цим рекомендується до вилучення з Реєстру у зв'язку із відсутністю предмета охорони. В зв'язку із присвятою встановленню радянської влади підлягає вилученню з публічного простору.
4	Пам'ятник робітникам вагоноремонтного депо, які загинули в роки Великої Вітчизняної війни	Вул.Гоголя,39	Пам'ятка історії місцевого значення	1939-1945	Рішення Дніпропетровського облвиконкому від 03.02.1981 р. № 49	2147	 <p>Елементи пам'ятки: металевий обеліск з присвятним текстом «Вечная Слава работникам депо погибшим в Великой Отечественной Войне 1941-1945»</p>	Об'єкт не відповідає критеріям пам'яток за видом історичні, встановленим частиною другою пункту 2 статті 2 Закону України «Про охорону культурної спадщини». У зв'язку із цим рекомендується до вилучення з Реєстру у зв'язку із відсутністю предмета охорони.

Документ СЕД АСКОД, УКРАЇНСЬКИЙ ІНСТИТУТ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПАМ'ЯТІ
№ 1141/2.2-08-26 від 14.04.2026
Сертифікат 5E984D526F82F38F040000004AA7D40167B76F06
Підписувач АЛФЬОРОВ ОЛЕКСАНДР АНАТОЛІЙОВИЧ
Дійсний з 03.07.2025 16:24:54 по 03.07.2026 23:59:59

5	Братська могила радянських воїнів, які загинули при звільненні м.Синельникове та померлих від ран в шпиталі. Вересень 1943р.	Вул. Квітнева, 8	Пам'ятка історії місцевого значення	1939-1945	Рішення Дніпропетровського облвиконкому від 08.09.1970 р. № 618	972	 <p>Присвятний текст: «Тут, у братській могилі, поховані радянські воїни, які загинули під час визвольних боїв в районі м. Синельникове у вересні 1943 р. та померли від ран та хвороб у шпиталях у вересні 1943 р. – березні 1944 р.»</p>	Об'єкт був заснований після завершення Другої світової війни шляхом перепоховання на території населеного пункту останків з метою пропаганди комуністичного тоталітарного режиму і безпосередньо не пов'язаний з опором і вигнанням нацистських окупантів. Крім того необхідно враховувати, що як засвідчує сучасна практика ексгумаційних робіт на подібних об'єктах, достовірність власне перезахоронення останків може виявитись сумнівною. Доцільним вбачається після проведення додаткових досліджень у разі наявності поховань перенести їх на територію кладовища де воно перебуватиме під охороною відповідно до Закону України «Про поховання та похоронну справу»
---	--	------------------	-------------------------------------	-----------	---	-----	---	---

Документ СЕД АСКОД, УКРАЇНСЬКИЙ ІНСТИТУТ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПАМ'ЯТІ
№ 1141/2.2-08-26 від 14.04.2026
Сертифікат [5E984D526F82F38F040000004AA7D40167B76F06](#)
Підписувач [АЛФЬОРОВ ОЛЕКСАНДР АНАТОЛІЙОВИЧ](#)
Дійсний з [03.07.2025 16:24:54](#) по [03.07.2026 23:59:59](#)

6	Будинок, в якому в 1920-1921 р.р розміщувався ревком	вул.Ягідна 30-А	Пам'ятка історії місцевого значення	1920-1921	Рішення Дніпропетровського облвиконкому від 08.09.1970 р. № 618	991		Не містить обмежень встановлених законодавством. У разі наявності критеріїв, що відповідають вимогам до об'єкта культурної спадщини може бути занесена до Реєстру під іншою назвою.
7	Будинок, в якому жив і працював Д.І.Ульянов, М.О.Ульянова та А.І.Ульянова	вул.Колійна,5	Пам'ятка історії місцевого значення	1907-1909	Рішення Дніпропетровського облвиконкому від 19.11.1990 р. № 424	6344		Не містить обмежень встановлених законодавством. У разі наявності критеріїв, що відповідають вимогам до об'єкта культурної спадщини може бути занесена до Реєстру під іншою назвою.
8	Група могил: 3 братські могили, радянських воїнів та комсомольців підпільників. Серед похованих Героїв Радянського Союзу Клочко Яків Тимофійович, Поліщук Іван Михайлович, Величай Міхаїл Лукич та 2 індивідуальні Героїв Радянського Союзу Ніконенко Якова Тихоновича	Вул. Тиха, східна сторона міста	Пам'ятка історії місцевого значення	1939-1945 1973 1979	Рішення Дніпропетровського облвиконкому від 08.09.1970 р. № 618	971		Об'єкт був заснований після завершення Другої світової війни шляхом перепоховання на території населеного пункту останків з метою пропаганди комуністичного тоталітарного режиму і безпосередньо не пов'язаний з опором і вигнанням нацистських окупантів. Крім того необхідно враховувати, що як засвідчує сучасна

Елементи пам'ятки:

Документ СЕД АСКОД, УКРАЇНСЬКИЙ ІНСТИТУТ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПАМ'ЯТІ
№ 1141/2.2-08-26 від 14.04.2026

Сертифікат 5E984D526F82F38F040000004AA7D40167B76F06

Підписувач АЛФЬОРОВ ОЛЕКСАНДР АНАТОЛІЙОВИЧ

Дійсний з 03.07.2025 16:24:54 по 03.07.2026 23:59:59

	Бараболкін Д.Ф.					<p>- металева зірка на штучному кургані - напис на стелі БЕССМЕРТИЕ - присвятний текст на штучному кургані «1941 «Воинские формирования и соединения которые защищали и освобождали г. Синельниково. 95-й надворнянский погранотряд, 19-й гвардейский кавалерийский полк, 7-й гвардейской кавалерийской дивизии, 35-я гвардейская дивизия, 25-я гвардейская Синельниково-Будапештская стрелковая дивизия, 333-я Синельниковская стрелковая дивизия, 305-я штурмовая авиационная дивизия, 25-й танковый корпус» 1945»</p> <p>Написи на пам'ятниках загиблим воїнам, виконані російською мовою</p>	<p>практика ексгумаційних робіт на подібних об'єктах, достовірність власне перезахоронення останків може виявитись сумнівною. Доцільним вбачається після проведення додаткових досліджень у разі наявності поховань перенести їх на територію кладовища де воно перебуватиме під охороною відповідно до Закону України «Про поховання та похоронну справу»</p>
9	Братська могила воїнів, які загинули у роки громадянської та Великої Вітчизняної воєн	вул. Каштанова	Пам'ятка історії місцевого значення	1920-1921 1939-1945	Рішення Дніпропетровського облвиконкому від 08.09.1970 р. № 618	<p>973</p> <p>Елементи пам'ятки: - присвятний текст на меморіальній дошці «Воины погибшие за Родину при освобождении Синельниково в 1943 году» - пальник Вічного вогню - залізобетонні барельєфи учасників</p>	<p>Об'єкт був заснований після завершення Другої світової війни шляхом перепоховання на території населеного пункту останків з метою пропаганди комуністичного тоталітарного режиму і безпосередньо не пов'язаний з опором і вигнанням нацистських</p>

Документ СЕД АСКОД, УКРАЇНСЬКИЙ ІНСТИТУТ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПАМ'ЯТІ
№ 1141/2.2-08-26 від 14.04.2026
Сертифікат 5E984D526F82F38F040000004AA7D40167B76F06
Підписувач АЛФЬОРОВ ОЛЕКСАНДР АНАТОЛІЙОВИЧ
Дійсний з 03.07.2025 16:24:54 по 03.07.2026 23:59:59

							Громадянської та Другої світової воєн	окупантів, а також пов'язаний з встановленням радянської влади. Крім того необхідно враховувати, що як засвідчує сучасна практика ексгумаційних робіт на подібних об'єктах, достовірність власне перезахоронення останків може виявитись сумнівною. Підлягає після проведення додаткових досліджень у разі наявності поховань перенесенню на територію кладовища де воно перебуватиме під охороною відповідно до Закону України «Про поховання та похоронну справу»
--	--	--	--	--	--	--	---------------------------------------	---

Документ СЕД АСКОД, УКРАЇНСЬКИЙ ІНСТИТУТ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПАМ'ЯТІ
 № 1141/2.2-08-26 від 14.04.2026
 Сертифікат 5E984D526F82F38F040000004AA7D40167B76F06
 Підписувач АЛФЬОРОВ ОЛЕКСАНДР АНАТОЛІЙОВИЧ
 Дійсний з 03.07.2025 16:24:54 по 03.07.2026 23:59:59

10	Пам'ятний знак 100-річчю міста	вул.Садова, на площі міста	Пам'ятка історії місцевого значення	1868-1968	Рішення Дніпропетровськог о облвиконкому від 12.01.1978 р. № 25	1891	 <p data-bbox="1346 491 1850 671">Гранітна глиба з присвятним текстом «Встановлено на честь 100 річчя заснування міста Синельниково 15 серпня 1968 року».</p>	Об'єкт не відповідає критеріям пам'яток за видом історичні, встановленим частиною другою пункту 2 статті 2 Закону України «Про охорону культурної спадщини». У зв'язку із цим рекомендується до вилучення з Реєстру у зв'язку із відсутністю предмета охорони.
----	-----------------------------------	-------------------------------	--	-----------	---	------	--	--

Документ СЕД АСКОД, УКРАЇНСЬКИЙ ІНСТИТУТ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПАМ'ЯТІ
№ 1141/2.2-08-26 від 14.04.2026
Сертифікат [5E984D526F82F38F040000004AA7D40167B76F06](#)
Підписувач [АЛФЬОРОВ ОЛЕКСАНДР АНАТОЛІЙОВИЧ](#)
Дійсний з [03.07.2025 16:24:54](#) по [03.07.2026 23:59:59](#)